

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročniki v Jugoslaviji plačajo mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Rušna cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326, čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nestransko pismo se ne sprejema. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi iz drugih vseh vrst namena delavstva in namučene. vsaka beseda Din 5.—

Štev. 90 • Maribor, torek, dne 8. avgusta 1939 • Leto XIV

Kriza združene opozicije

V »Radniških Novinah« je s. dr. Živko Topalović obravnaval gorenjo snov. Tiče se političnega življenja v Srbiji. Iz članka objavljamo naslednje odlomke:

Človeška družba je po tem slična organizmu, ki se trajno izpreminja. — Družba ne more čakati, da se človeštvo dogovori o programih, katere bi ji hoteli vsiliti. Kadar dogovarjanje in njegova uresničitev gredo prepočasni, se družba v svojem trajnem razvoju premakne naprej. More se dogoditi, da razvoj prinese novo stanje, ki ga ni bilo mogoče predvideti pri izdelovanju prejšnjega programa. Tako postane težko izdelati program nesodoben. — To ni razlog, da se ga zavrže. Treba ga je izpopolniti, prilagoditi novo ustvarjenemu stanju. Treba da deloreformatorjev, državnikov in političnih strank napreduje vsaj tako naglo, da spoznava nova dejstva v razvoju družbe ter da da rešitev za nove naloge, ki jih razvoj usiljuje.

To, kar danes nazivamo kriza med strankami združene opozicije, je pravcati sad počasnosti v akciji. To je rezultat nesoglasnosti programa in akcije, ki ju praktično življenje zahteva. Problemi našega notranjega narodnega in državnega življenja niso odvisni samo od notranjih borbenih sil, marveč tudi od razvoja mednarodnih razmer. In ta razvoj je šel z naglim tempom naprej in usiljuje praktično reševanje gotovih strokovnih vprašanj prej, kakor je združena opozicija prišla do tega, da se o njih sporazume.

Program združene opozicije, s katerim je šla tudi v volitve, je vseboval dve vprašanji: srbohrvaški sporazum glede ureditve države po načelu narodnostne enakopravnosti in praktično uresničenje demokracije, ljudske vlada-vine. Niti o enem niti o drugem vprašanju ni bilo končnega dogovora, kaj pravzaprav stvari vsebujeta. Sporazum je bil samo glede procedure, o potrebi, da se zamenjata dva politična zakona in izvedejo volitve. In potem se bomo porazgovorili o praktičnosti reševanja, pa »bomo videli«, kaj hočemo in kako hočemo.

Kriza v združeni opoziciji je nastala prav zaradi nezadostno jasnega pojmovanja, kaj je danes praktična naloga časa. Zamudilo se je. Treba je napraviti nov skok. Treba se je dvigniti do sodobnih nalog. Zaman so medsebojne rekriminacije o minulosti in dogovoru, ki jih je čas prehitel. Če se ima dobro voljo za sporazum v popolnosti in če se ohrani zvestoba splošnim načelom enakopravnosti in svobode, ki so določena v prvem dogovoru, ne bo težko doseči nov, bolj konkreten, bolj sodoben dogovor.

Velika škoda bi bila, če bi se razbila politična tvorba, ki se imenuje združena opozicija, kakor bi bila še premalo dovršena. Mnogo ima slabosti in nedostatkov. Mi imamo v prvi vrsti razloge, da ne bi bili zanjo preveč navdušeni. Ali opozicija vendar predstavlja pozitivno demokratično moč v naši jugoslovanski stvarnosti.

Romunija bo branila svoje interese proti vsakomur

Romunski list »Universul« piše, da je napačna domneva, da se je Romunija zunanje politično opredelila tako, da bi bila v sovražnem taboru proti Italiji in Nemčiji. Romunija se zanaša le na svojo moč in je trdno odločena braniti svoje interese proti vsakomur, ki bi Romunijo ogrožal.

Delavstvo je spregovorilo

Nekaj pripomb k volitvam obratnih zaupnikov

Volitve obratnih zaupnikov so pred zaključkom dobe, ki jo je ban dravske banovine na podlagi odloka ministra socialne politike določil. V dobi od 15. julija do 15. avgusta so se vršile volitve. Proletarska množica je te dni izpregovorila. Izkoristila je volitve obratnih zaupnikov, da je manifestirala svojo misel, povedala svojo voljo z ozirom na taktiko svojega strokovnega gibanja.

Glas te proletarse množice, ki smo ga slišali po vsej državi odlično, je važen. Zaraditega ga poslušajmo!

Temeljna naloga konkretno zgodovinskega momenta je, da te množice združimo. O tem med delavstvom ni dvoma, v kolikor pozna svoje interese.

Obstoj sicer razcepljenost v mišljenju o načinu, o sredstvih z ozirom na to delovanje.

Mislimo pa, da zaostrenost družabnih odnosov zahteva od razrednega strokovnega gibanja, da izloči velike zgodovinske spore. Treba je uveljaviti, se zavedati, manifestirati ob vsakršnih prilikah in v vsakršnih razmerah svoj dinamizem, to je, voljo po napredku in uspehih.

Zanimivo je, kako klasično misel je izrekel stari Liebknecht: »Posamezniki utegnejo grešiti, množice nikdar!«

Liebknecht je tukaj mislil na podeljenost, ki obstoja. Dve skupini sta: ena poedincev, ki jih vežejo splošne ideje in ena skupina vrhov, ki gledajo na svoje osebne, svoje sebične interese. — Ta razcepljenost obstoja.

Zgoraj omenjena dinamična linija mora postati credo (vera), geslo vsakršne aktivnosti. S silami, s katerimi razpolagamo, se moramo boriti v vsaki situaciji, postaviti se na čelo vsaki akciji in povedati svoje težnje. Tako si bo strokovno gibanje izvajalo možnost, da bo vršilo svojo zgodovinsko nalogo.

Združevanje množic je mogoče ob vsakršnih pogojih. To smo videli pri volitvah obratnih zaupnikov. Grupiranje delavcev okoli našega gibanja je bilo sijajno izvršeno v vseh večjih podjetjih, tovarnah in obratih.

Šlo je pri teh volitvah za konkretni delovni program v vsakem podjetju. — Tam, kjer je imel stvarne osnove in je obstojal, smo zmagali. Pri teh volitvah seveda niso bila postavljena velika svetovna vprašanja na dnevni red, ki jih zahteva stoletje.

Združevanje množic je mogoče na konkretnih vprašanjih v obratu, v tovarni. To so vprašanja, ki jih nam postavlja vsakdanje življenje. Ta vprašanja morejo mobilizirati množice, ker se tičejo življenja delavca v tovarni, nezaposlenega ali bolnega delavca.

Na ta način morejo postati strokovne organizacije organizacije množice, vendar samostojne in s širokopotezno, razredno politiko. Samostojnost mora biti organizacijska in politična, idejna in taktična. In šele kot močna celina mora in more reševati konkretno zgodovinske probleme.

S tem sicer nismo povedali nič novega. Taka je politika strokovnih organizacij, od katere se nismo nikdar oddaljili.

Ali pa ni to morda reformizem, bo kdo rekel. Nikakor ne! Mi se ne odpovedujemo objektivni vrednoti socialnih reform. One so za nas samo sredstvo v izvrševanju zgodovinske naloge razreda, ki mu pripadamo. To ni naš cilj. V tem se temeljito razlikujemo od vseh reformističnih nauk.

Množica je te dni izpregovorila. Poslušajmo njen glas in storimo, kar je naša dolžnost!

Chamberlain razburja mednarodni svet

Anglija mora čuvati svojo moč.

Predsednik angleške vlade Chamberlain je zopet govoril v spodnji zbornici. Odgovarjal je najprej na zahtevo poslanca delavske stranke, da naj angleška vlada odpove Japonski trgovinsko pogodbo. Chamberlain je izjavil, da ne želi ublaževati zamer, ki jih mora vlada zaradi mnogih incidentov napravljati v zadnjem mesecu. Zbornica pa naj se zaveda, da je za deželo položaj jako težak. Osovinska politika hoče izkoristiti položaj z Japonsko. Sklenili so pakt diktatorskih držav in Japonska razširja doma in po zasedenih delih Kitajske, tako tudi v Tiencinu, silno propagando proti Angliji. Japonski vojaški krogi pa zahtevajo zvezo in propagando diktatorskih držav.

Na Japonskem so silo razburjeni, ker se je Anglija odrekla nameravanemu dogovoru z Japonsko, da prepusti Kitajsko njej, češ, da ima Anglija pri tem namen, s svojo politiko zadati udarec Japonski. Chamberlain je rekel, da je to vprašanje, ki se ne more reševati med dvema (Anglijo in Japonsko), ampak tudi z drugimi državami, ki imajo tam interese. — Poslancu Backeru ne obetam, da bomo odpovedali trgovinsko pogodbo Japonski, ker želim, da

ne bi prišlo do odpovedi; ne razumejo pa naj se te besede tako, da do odpovedi ne more priti.

Angleži smo sprejeli v Evropi jako velike obveze. Na podlagi teh obvez, če se dogode gotove stvari, bomo zagazili v vojno. Prevzeti bi se mogle podobne obveze tudi na Daljnem vzhodu. Vendar ne želim, da pride do tega. — Končno je rekel Chamberlain, da ne smemo pozabiti, da se bomo morali že morda tekom naslednjih mesecev boriti z nesorazmerno težjim in važnejšim problemom, kakor je ta in da moramo zaradi tega čuvati svoje moč, da bomo mogli pogledati v oči vsaki neprilici, ki bi utegnila nastati. Zaradi govorov v spodnji zbornici so Japonci svoj boj kot in propagando poosttrili.

Chamberlain je opozarjal na dogovor med tremi dinamičnimi velesilami, ki ne bo sklenjen v vili d'Este ali Berlinu, ampak v Tokiu. Vprašanje pa je, če je za Japonsko tak dogovor primeren, ker bi s tem pretrgale vezi z drugimi državami.

Vojaška delegacija Anglije in Francije je odšla v Moskvo. Ruska vlada je tudi javila, da bo vodil vojaška pogajanja maršal Vorosilov.

Vojaška pogajanja v Moskvi

Tudi Poljska se bo udeležila pogajanj.

Po Reuterjevem poročilu je v soboto, dne 5. t. m. odpotovala angleška in francoska vojaška delegacija v Moskvo, kjer so se pričela pogajanja med zastopniki teh treh velesil. V političnih krogih prevladuje vtis, da bodo vojaška pogajanja hitro napredovala. Delegacijo angleških in francoskih zastopnikov generalštabov bo po moskovskih poročilih sprejel tudi Stalin.

Po francoskih poročilih bodo na vojaških pogajanjih v Moskvi razpravljali o tehle vprašanjih: 1. Podpora Poljski, Romuniji in Grčiji s strani Sovjetske

Rusije kot protiusluga za angleško in francosko jamstvo Baltskim državam. 2. Sodelovanje letalskih sil na vzhodu in zahodu. 3. Sodelovanje mornarice v Vzhodnem, Severnem in Črnem morju. K vojaškim pogajanjem nameravajo pritegniti tudi poljske vojaške zastopnike.

Halifax polde v Moskvo

Angleški zunanji minister lord Halifax namerava potovati v Moskvo, da bi na ta način pospešil pogajanja s Sovjetsko Rusijo. Odhod Halifaxa v Moskvo se pričakuje v najkrajšem času.

Po angleških vesteh so pogajanja v Moskvi že tako daleč napredovala, da se namerava zastopnik angleške vlade Strang vrniti v Anglijo, ker njegova navzočnost v Moskvi ni več potrebna, pač pa nujno potrebujejo Stranga v Londonu, ker se je mednarodni položaj zopet zaostрил. Po najnovejšem poročilu angleškega veleposlanika Seedsa je že dosežen načelni sporazum, določiti je treba še samo nekatere podrobnosti.

Gdansk je že združen z Nemčijo?

Angleški »Daily Express« poroča, da sta njegovemu poročevalcu Belmerju predsednik gdanskega senata Greiser in oblastni voditelj Foerster izjavila, da vojna med Nemčijo in Poljsko ni verjetna, ker je Gdansk že združen z Nemčijo in če bi Poljaki izvajali gospodarski pritisk, bo Gdansk zahteval nemško pomoč. Potrebna je le še carinska unija z Nemčijo.

Polom japonske ofenzive na Kitajskem

Japonska armada se umika.

Japonska armada je doživela v severni Kitajski hud poraz, čeprav so Japonci vrgli v boj vse razpoložljive vojaške sile. Mesto Hualiotian so morali Japonci naglo izprazniti. Kitajci so pričeli s protiofenzivo tudi v srednjem delu pokrajin Hopej in Honan in so dosegli zadnje dni velike uspehe. Japonska armada se je morala umakniti in so Kitajci zapolnili mnogo vojnega materiala.

Tuja propaganda tudi v Mehiki

Radi nemirov, ki so jih organizirali takozvani konstitucionalisti, je prišlo v nekaterih krajih v Mehiki do krvavih spopadov, pri katerih sta bila dva človeka ubita, vodja opozicije, polkovnik Bolivar Siero pa hudo ranjen. Aretiranih je bilo več voditeljev opozicije. — Nemiri so po mnenju mehiške vlade plod inozemske propagande. Notranji minister je dobil posebna pooblastila za vzdrževanje reda in miru v državi.

Veličastna proslava 40-letnice svobodne strokovne organizacije v Trbovljah

Lepo uspela kulturna prireditev na predvečer. — Nad 5000 oseb v sprevo-
du. — Vsa delavska stanovanja okinčana z zelenjem in zastavami.

Napovedane prireditve v Trbovljah so se vršile tako veličastno in impozantno, da je težko podati točen pregled in opisati globoke vtise, ki so napravili na vso delavsko in ostalo javnost v Trbovljah.

Na sporedu kulturne prireditve v soboto so bile na dnevnem redu pevske in glasbene točke, ki so jih zelo precizno prednašali trboveljski pevci in godbeniki. Zlasti izborna je bila podana Cankarjeva drama »Hlapec Jernej«, ki so jo vprizorili člani trboveljske »Vzajemnosti«, kot gost pa je nastopil s. Polde iz Ljubljane.

Na tej prireditvi je imel jedrnat slavnostni govor s. Korinšek. Njegova izvajanja so napravila globok vtis in mnogo pripomogla k nedeljskemu razpoloženju. Udeležba na tej prireditvi je bila naravnost rekordna in razpoloženje sijajno.

V nedeljo zgodaj zjutraj se je vršila budnica rudarske godbe. Ob 7. uri pa se je formiral velik sprevod trboveljskih, ki je krenil proti postaji k sprejemu drugih gostov iz vseh krajev naše lepše Slovenije.

Čim je s precejšnjo zamudo prispel mariborski vlak, s katerim so se pripeljali mariborčani, rušani, Slov. Bistričani, ptujčani, sodruzi iz Savinjske doline, celjani ter drugi, so goste pozdravili trboveljski sodruzi z godbo in petjem, kar je napravilo globok vtis na dole goste, ki so s sodruzi in bratskim navdušenjem odzdravili ter se takoj pomešali med trboveljske in hrastniške sodruge in sodruge. Kmalu nato je prispel ljubljanski vlak, ki je pripeljal veliko število sodrugov iz Kamnika, Ljubljane, Porovnice, Dobruje, Litije, Zagorja in od drugod, ki so bili ravno tako pristočno sprejeti.

Po običajnih sprejemnih pozdravih se je formiral sprevod, kakršnega Trbovlje in drugi delavski centri že dolgo niso videli. V tem sprevodu je po splošni cenitvi korakalo nad 5000 sodrugov in sodruge ter šest delavskih godb in šest pevskih zborov in sicer: godba rudarjev iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika, kovinarska iz Sl. Bistrice, Zanja iz Dobruje ter fantarska Vzajemnosti iz Celja; pevski zbor Naprej iz Zagorja, »Vzajemnosti« iz Trbovelj, Hrastnik I. Zabukovce in Celja ter pevski zbor »Solidarnost« iz Kamnika.

Zastopane so tudi bile skoro vse strokovne in kulturne organizacije iz Slovenije; rudarji iz Bosne pa so poslali pozdravno brzojavko.

Tako impozanten in pestro sestavljen sprevod je krenil z delavskim županom na čelu od postaje proti Delavskemu domu; med potjo je bil pozdravljen od številnih sodrugov in sodruge, ki so tvorili špalir. Iz vseh delavskih stanovanj so vrle sodruge metale cvetje in tako manifestirale svojo solidarnost. Tudi meščanstvo je simpatično gledalo manifestante in so raz vseh hiš plapolale zastave. Čim je celoten sprevod prispel na dvorišče in stranske prostore Delavskega doma, je rudarska godba zaigrala in združeni pevci pa so zapeli del. himno, nakar je predsednik podružnice ZRJ v Trbovljah s. Alič z lepim nagovorom otvoril slavnostno zborovanje ter pozdravil vse dole sodruge in sodruge. Toplo pozdravljen je nato nastopil trboveljski župan s. Klenovšek, ki je navzočim pozdravil v imenu trboveljskih organizacij ter orisal veliki pomen današnje slavnosti za delavski razred. Za njim je govoril zastopnik Strojne komisije s. France Svetek, ki je v jedrnatem govoru podal splošen pregled in boj za obstanek delavskih strokovnih organizacij ter orisal težkoče, s katerimi se mora boriti svobodno delavsko gibanje in zlasti poudaril, da je delavstvo trdno od-

ločeno braniti svoje strokovne in kulturne organizacije. Nato je nastopil kot slavnostni govornik ustanovitelj rudarske organizacije s. Cobal, katerega so zborovalci burno pozdravili, ter je navzlic starosti obdržal temperamentni in globoko zasnovan govor ter orisal vse važne dogodke od početka organizacije do prevrata. O razvoju organizacije od prevrata do današnjih dni pa je poročal s. Arh.

Kot zadnji je govoril s. Petejan, ki je pozdravil prireditve v imenu »Delavske Politike«, »Vzajemnosti« in delavske mladine v Mariboru. V svojem govoru je orisal veliki pomen rudarske organizacije za splošno svobodno delavsko gibanje in za delavski tisk pred in po vojni. Apeliral je na vse navzoče, da tudi v bodoče podvzamejo vse, da se naše strokovne, kulturne in gospodarske organizacije številno in moralno dvignejo ter da se naš list »Delavska Politika« razširi, da bo zahajala v vsako delavsko stanovanje.

Izvajanja vseh govornikov so bila sprejeta z velikim odobravanjem in so napravila zelo dober vtis. Žal, da je ves čas govorov naga-lal dež in se je moralo večkrat prenehati, dokler ni prenehalo deževati.

Po končanih govorih se je vršilo odlikovanje starih pionirjev organizacije ss. Cobala, Sitarja (ki leži v bolnici), Tratnika, Gradiskega in Učakarja, katerim je predsednik organizacije ob velikem odobravanju izročil lepe diplome in šopke rdečih nageljkov.

Ko je s. Korinšek prečital v imenu organizacije ves nadaljnji program proslave ter dal potrebna navodila, je s. Alič zaključil to res veliko in rudarjev dostojno dopoldansko próslovo, ki bo ostala dolgo v spominu vsem, ki so bili navzoči in bo gotovo rodila dobre uspehe.

Po obedu se je formirala nova povorka sportnikov in ostalega občinstva, ki je krenila iz Delavskega doma na igrišče, kjer se je vršila tekma domačih delavskih športnih klubov: »Amater«, »Retje« in »Dobrna«. Po končani tekmi pa se je vršila v Delavskem domu prosta zabava.

Ne smemo zaključiti tega poročila, ne da bi omenili, da glavna zasluga za to uspelo próslovo gre predvsem neumornim zaupnikom z agilnim in spretnim organizatorjem s. Korinškom na čelu in tudi »Delavski Politiki«, ki je dala najrazpoložljivi prostor za objavo in vabila k udeležbi te krasne proslave zavednih trboveljskih rudarjev.

Franco se bori za diktaturo

Novo vlado bodo sestavili falangisti.

Franco je v borbi z generali in monarhisti stopil na stran falangistov, ki jih vodi notranji minister Sener. Odobrila je nov statut stranke ter namerava poveriti sestavo vlade predsedniku stranke Senerju. Borba s tem najbrže ni končana, ker generali Francu očitajo, da se ima njim zahvaliti, da ni bil že prve dni po uporu aretiran od republikancev, ker ni imel vojske. Franco ima pravico imenovati vodstvo falangistov.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Ne ... ne smem popustiti. Zadostiti moram svojemu ponosu. Maščevati se moram stroju. Pokazati jim moram kaj znam in kaj zmorem. Pokvarili so me ... postal sem hudoben kot so oni.

Nadaljeval je pot. Previdno se je bližal stranskim vratom tovarne. Vedel je, da nočni stražar sedi pri vratarju. Tako je bilo vsaj včasih. Z vitrihom je odprl vrata. Splazil se je k hiši, kjer spuščajo premož v kurilnico. Tiho je stopal mimo kurjačev. Ko je prestopil prap, kjer je skoraj neslišno tekel novi stroj, se mu je stisnilo srce: »Prokleti vrag! Ozrl se je po strojarni. Nihče ni čulval stroja ponoči. Zakaj? Kaj ni potreben ... ali pa so strokovni delavci tako vestni! Hip je opazoval ogromno železno prikazen. Nasmehnil se je: »Se so tu stare kleše za vijake. Pritisnil jih je na lice. »Zveste ste ... čakale ste me in — pomagale mi boste.« »Potem se je stegnil in s kleščami odvil droben vijak. »V kratkem času bo odletel ... Stroj bo zatulil v pomoč in se vstavljal. To bo tekanje, iskanje, modrovanje ...

Neopaženo se je splazil na prosto. »Lazje mi je, lazje. Kar odleglo mi je. Zdaj pa domov!«

Nalahno je potrkal na okno, kjer je bila še Urška. Pritajeno je rekel: »Urška, odpri, jaz sem!«

»Janez, moj Janez!« zaihtela je.

»Kaj si še pokonci?« je vprašal, da bi skril ganjenost.

»Kakor vidiš ... Saj moram!«

»Kaj pa ti je to?«

»Sivam platenine za novo tovarno. Zaslužim kak dinarček še posebej.

Dama in pa svetu

Obletnica smrti Stjepana Radića. Ob obletnico smrti Stjepana Radića, dne 8. t. m. se bodo vršile v Zagrebu velike svečanosti. Zastopniki hrvaških društev iz Zagreba in okolice bodo v povorki odšli na grob pokojnega voditelja hrvaškega naroda. Grob Stjepana Radića so obiskali te dni tudi akademiki iz Beograda, ki so letovali ob Plitvičkih jezerih.

Proti povišanju cen papirja so se ostro izrekli vsi zastopniki organizacije tiskarnarjev v naši državi na posebni konferenci, ki se je vršila v Beogradu. Visoka carinska zaštita za našo industrijo papirja ne sme služiti za to, da bi ta industrija bogatela na račun državljanov. S pogodbo, ki jo je sklenil domači kartel papirne industrije z nemškim kartelom, je onemogočil uvoz cenejšega papirja v našo državo, papirna industrija v Nemčiji pa bo dobila od 8 do 11 milijonov dinarjev več dobička na leto na račun naših konzumentov.

Pogajanja za trgovinski sporazum med našo državo in Italijo so bila te dni zaključena. — Novi trgovinski sporazum predvideva t. j. za 50 odst. povečanja izmenjave blaga napram dosedanjim kontingentom. V Rimu in Beogradu bodo osnovane trgovinske zbornice za zboljšanje medsebojnih gospodarskih odnosov.

Angleško posojilo Jugoslaviji ni političnega značaja. »Jugoslovanski Kurir« piše, da niso resnične vesti inozemskih listov, da bo Anglija dala Jugoslaviji posojilo v znesku 3 do 4 milijone funtov sterlingov, kar znaša okrog 1 milijardo dinarjev. Jugoslavija sploh ne želi nobenih kreditov, ker noče ukreniti ničesar, kar bi pomenilo spremembo njene dosedanje politike.

Konferenca o izvozu našega lesa v Anglijo se bo v kratkem vršila v Londonu. Na konferenco bodo povabljeni jugoslovanski izvozniki lesa in je pričakovati, da se bo izvoz lesa v Anglijo znatno povečal.

Nov kovan denar po 50, 20 in 2 din ter po 50 para bo s 16. avgustom t. l. dan v promet. Ti kovanci bodo izdelani v domači kovnici. Upamo, da bo s tem pomanjkanje drobiža odpravljeno, želeli pa bi bilo, da dobimo čimprej tudi kovanice po 10 para, ker so sedaj pri nas najnižje plačilno sredstvo kovanci po 25 para, kar občutno škoduje predvsem konzumentom.

O depolitizaciji katoliške akcije. Posebna papeževa komisija je izdelala načrt o depolitizaciji katoliške akcije. Načrt se bo izvedel v Italiji, ker papež želi, da se odpravijo vsa trenja med državami, ozir. oblastmi in cerkvijo. Katoliška akcija bo odslej popolnoma depolitizirana, to je, ne bo se več bavila s politiko in političnimi manifestacijami in cilji. Znače bo ta organizacija smela nositi samo v cerkvah in pri zaključnih prireditvah. Ta odredba papeževa je zgodovinskega pomena in logična posledica razvoja. Danes pretresajo svet socialni moment, ki v praktičnem življenju predstavljajo vidno dva svetova, ki vodita boj med seboj. Tem razmeram, boju namreč, se cerkev ni prilagajala.

dila, ker ne more iz dogmatičnih razlogov ne na eno in ne na drugo stran stopiti s potrebno odločnostjo. Iz tega razloga je depolitizacija katoliške akcije potrebna za cerkev samo in za javnost. Del naše zahteve, da bodi cerkev nepolitična, se s tem uresničuje. Ni pa še s tem rečeno, da Vatikan opusti politiko in si s tem zagotovi — svojo svobodo, ki jo rabi.

Za gradnjo novih cest v Albaniji bo Italija investirala okrog 2 milijardi lir.

Na razgovoru med italijanskim zunanjim ministrom grofom Cianom in angleškim poslanikom v Rimu po italijanskih vesteh niso razpravljali o položaju na Daljnem vzhodu.

V madžarski vladi je med nekaterimi ministri prišlo do sporov. Zlasti oster spor je nastal med ministrskim predsednikom in ministrom trgovine Kunderjem, ki namerava podati ostavko.

Tudi Slovake izganjajo iz Madžarske. Madžarska vlada je odredila 300 kmetom Slovakom, da morajo prodati svojo posest in se izseliti iz Madžarske in sicer v 24 urah.

Letalska nesreča v Španiji. Nemško letalo »Hans Lende« se je na progi Barcelona—Madrid ponesrečilo. Posadka, kakor tudi potniki so se smrtno ponesrečili, letalo pa je popolnoma razbito.

Irski teroristi nadaljujejo s atentati po raznih mestih Anglije. Doslej je bilo izgnanih iz Anglije 53 Ircev, ki jih dolže, da pripadajo revolucionarnemu irskemu pokretu.

Angleško posojilo Poljski. Poljska vlada je dobila v Angliji 8.143.300 — funtov sterlingov, kar znaša okrog 2 milijardi 35 milijonov dinarjev posojila. Poljska bo posojilo porabila za nabavo vojnega materiala v inozemstvu.

Med Sovjetsko Rusijo in Ameriko je bil podaljšan trgovinski dogovor za eno leto. Sovjetska Rusija se je obvezala, da bo nabavila najmanj za 40 milijonov dolarjev izvoznega blaga v Zedinjene države.

Bela Kun, bivši madžarski voditelj sovjetske republike, ki je po zlomu pobegnil v Rusijo, je baje umrl v nekem moskovskem zaporniku. Vest sicer ni potrjena, katoliško časopisje pa ve, da je bil ustreljen.

Zaradi nizkih cen pšenice na svetovnih tržiščih je ameriška vlada odredila omejitev izvoza pšenice.

Kdo bo bodoči predsednik Združenih držav?

Demokratska stranka je postavila kot kandidata za bodočega predsednika Združenih držav senatorja Millarda Tydinga, ki je znan nasprotnik Rooseveltovih reformacij.

Republikanci pa nameravajo postaviti za kandidata sina bivšega predsednika Zedinjenih držav senatorja Taffa. — Volitve predsednika se bodo vršile prihodnje leto. Roosevelt torej ne bo več kandidiral za predsednika Zedinjenih držav, ker kapital ni z njim zadovoljen.

Marijana Zeljeznova-Kokalj:

STROJ

Konec.

Janez je bil obupan. »Živ vendar ne morem v grob.« Potem pa otroci ... Kadar se jih je spomnil, bi bil najraje glasno zajokal. »Kakor prozorne jagode na molku so. Ponižno so nanizane. V veselje so lastniku, brez vrednosti drugim ... Če bi šel za mejo? Kje naj vzamem denar? Kdo bo zaposlil tujca v zimskem času? ... Čemu smo reveži? Proklete življenje! Tu godba in ples, topla soba, obleka, hrana — tam lakota, mraz, skrb, žalost ... Kje je pravičnost? Maščeval se bom — potem pa naj bo, kar hoče ... Vse se je uprlo v meni ... Čakajte, le izmisliti se moram!«

Tuhtal je. Tuhtam se mu je oglasila vest. Janez, ne prenašli se ... Potrpi ... Vsaj bo bolje! Poštenjak si ... Malo je potlačil svojo maščevalnost, jezo in sovraštvo, da je nato še z večjo močjo bušnilo ... Ta prokleti novi stroj ... Blizu mu moram ... Potem pa bodo videli, da se razumem na stroji!«

Čez nekaj dni se je odpeljal z večernim vlakom. Izstopil je postajo preje. Peš je šel po zmraznjeni in temni cesti. Usmeril je korak proti tovarni, četudi ga je vleko srce kot še nikoli proti domu. »Janez, ne hodi! Bodi pameten!«, mu je govorila vest. »Kaj imaš od tega? Bežati boš moral in pahniti boš svoje otroke še v večjo bedo. Gorje, če te izslede! Vzel boš sebi čast, otrokom pa pošteno ime. Zakon ne pripozna ozadij človeških dejanj, pozna le krivdo, zločin in obsoja ... Obstal je. Omahoval

je. »Ne ... ne smem popustiti. Zadostiti moram svojemu ponosu. Maščevati se moram stroju. Pokazati jim moram kaj znam in kaj zmorem. Pokvarili so me ... postal sem hudoben kot so oni.«

Nadaljeval je pot. Previdno se je bližal stranskim vratom tovarne. Vedel je, da nočni stražar sedi pri vratarju. Tako je bilo vsaj včasih. Z vitrihom je odprl vrata. Splazil se je k hiši, kjer spuščajo premož v kurilnico. Tiho je stopal mimo kurjačev. Ko je prestopil prap, kjer je skoraj neslišno tekel novi stroj, se mu je stisnilo srce: »Prokleti vrag! Ozrl se je po strojarni. Nihče ni čulval stroja ponoči. Zakaj? Kaj ni potreben ... ali pa so strokovni delavci tako vestni! Hip je opazoval ogromno železno prikazen. Nasmehnil se je: »Se so tu stare kleše za vijake. Pritisnil jih je na lice. »Zveste ste ... čakale ste me in — pomagale mi boste.« »Potem se je stegnil in s kleščami odvil droben vijak. »V kratkem času bo odletel ... Stroj bo zatulil v pomoč in se vstavljal. To bo tekanje, iskanje, modrovanje ...

Neopaženo se je splazil na prosto. »Lazje mi je, lazje. Kar odleglo mi je. Zdaj pa domov!«

Nalahno je potrkal na okno, kjer je bila še Urška. Pritajeno je rekel: »Urška, odpri, jaz sem!«

»Janez, moj Janez!« zaihtela je.

»Kaj si še pokonci?« je vprašal, da bi skril ganjenost.

»Kakor vidiš ... Saj moram!«

»Kaj pa ti je to?«

»Sivam platenine za novo tovarno. Zaslužim kak dinarček še posebej.

»Urška, pa tako ne gre. Zdelala se boš!«

»Ne bom ... Janez, pa sedi! Malo kruha in kave je še. Potem legni ...«

»Že mi je prinesla jesti. Potem pa hitro spat! Truden si!«

»Ne, nazaj moram!«

»Zakaj? Tu v novi pletilnici bi se dobilo morda tudi zate kaj!«

»Prepozno. Stran moram in daleč ... Ko bo zjutraj tulila sirena ob nenavadni uri, boš vse razumela, ker so me vrgli v revščino, sem se maščeval.«

»Janez!«

»Urška, čas hiti! Ne jadikuj! Železni moramo biti kot stroji. Grem še na polnočni vlak na sosedno postajo. Tam me nihče ne pozna in tudi več potnikov je ... Med njimi bom utonil, kot sem utonil v grehu. Urška, pazi na otroke! Izučiti jih daj kako rokodelstvo, da ne bodo nepotrebna nadlega kot sem jaz. Če jim boš pripovedovala o očetu, reci jim, da jih je ljubil do zadnje kaplje krvi. Delal bi zanje noč in dan, toda njegovega dela nihče ni maral. Šel bom ... Če bom zaslužil, se bom vrnil, če ne, pa — me ne bo nikoli več!«

»Janez! Kaj si tako malodušen! Obstani pri nas! Zaslužim za silo, no in potem bi morda ...«

»Molči! Zena me ne bo redila. Saj je dovolj sramotno, da preživlja osem otročičkov, medtem ko se jaz potikam po svetu brez dela ...«

»Saj bo bolje!«

»Ostani zdrava! Zaradi otrok mi odpusti.« Usmeril se je k vratom. »Zbogom vsi, vsi!« Pokril si je lice z rokami in jokal. »Morda smo zadnjikrat sku-

paj!«

Urška ga je božala in zadrževala solze. Dvignil je glavo, še pogled na speče otročičke in ženo — in bil je sam v temi.

Urška je trenutek postala na vtihi. »Gre, in nikoli več ga ne bo nazaj. Čutim ... Vse, vse kar sem skrivaj upala, se je sesedlo v nič ... kako obupno je življenje.«

Drugo jutro je odpovedal novi stroj. Urški je bilo hudo: »Janez, zakaj si to storil ... Odtrgal si se s tem od nas in sedaj hodiš z vetrom brez počitka ...«

V tovarni je nastala silna zmešnjava. Inozemski inženir je moral priti. Dolgo so iskali vzrok defektu. Žene odpuščenih delavcev so se posmehovale novemu stroju. Hitro jim je zagodel. Stari ni nikoli naredil take navihanosti! Pošten je bil ... Ta, ta je pa zviti ... Urški je bilo čudno, kadar je slišala take pomenke. Bila je tedaj kar ponosna na Janeza.

Čas je hitel. Stroj je zopet tekel.

Urška je garala noč in dan. V poznih urah se je sklanjala nad delom. Mislila je na moža, ki je taval bog ve kje: mislila je na otroke, na hčeri. Kolikokrat se je ozrla k vratom. »Kdaj se bo povrnil? Tako strašne slutnje imam ...« Potem se ji je pogled zastavil na otročičkih, ki so bili še prozornejši. Kolikokrat so jo vprašali po očetu. Tako jim je bilo dolgačas po njem. Čakali so vsaki dan na pišmo. Pišma ni bilo.

In Urška je ob potu svojega obraza ter v solzah jedla svoj ovseni vsakdanji kruh in ga delila z otročički ... (Prosveta.)

Iz naših krajev

ZABUKOVCA

Smrti sta ušla. Dne 3. t. m. se je zgodila na jutranji izmeni v našem rudniku težka nesreča, ki bi bila skoraj terjala življenje našega župana s. Košaka in njegovega tovariša Kuhar Edvarda, ki je doma iz St. Ilje pri Velenju. Vsled nenadnega silnega pritiska na odkopu se je zlomilo tramovje in je oba zasulo. Reševalcem se je po triletnem napornem delu končno posrečilo rešiti iz objema smrti oba ponesrečenca. Vso priznanje in zahvalo zaslužijo reševalci: ss. Pušnik Vinko, Podvinšek Rudolf, Ostir Ad. in Veber Jože, kakor tudi paznik Karličnik Anton in streljni mojster Skorjanc Rajko, ki so takoj prihiteli na kraj nesreče in pričeli z reševalnimi deli. Županu s. Košaku in njegovemu tovarišu Kuharju vse delavstvo iz našega kraja k tej srečni rešitvi iskreno čestita. — Več rudarjev.

VELENJE

Proslava mednarodnega združnega dne se je pri nas vršila v nedeljo, dne 30. julija t. l. Najprej se je vršilo v dvorani »Rudarskega doma« predavanje o pomenu in ciljih združništva z ozirom na mednarodne zapletitve, proti vojni in za ohranitev miru med vsemi narodi. Predavala sta dva revizorja »Saveza«, prvi Slovenec, drugi Srb. Govornika sta med drugim prav posebno poudarjala osnovne principe združništva, t. j. svobodo, pravico in enakost za vse. Zlasti pomemben je bil referat drugega govornika, ki je opozarjal na združnjo, da je svoboda združarjem z združnim zakonom zaimenjena. Ker je pa z zakonom tudi omogočeno, da lahko vsakdo postane član te ali one zadrage, postoji nevarnost za združništvo, da se ne bi vtihotapili v zadrage taki ljudje, ki sploh ne spadajo v zadrage, kajti združništvo je lasti tistega dela človeške družbe, ki je še dandanes najbolj izkoriščen. Zavedni združarji morajo biti zato budno na straži in dobro premisliti komu zapajo vodstvo svojih združug. Malomarnost bi se lahko brdilo masčevala, zlasti če bi se v zadrage vtihotapili prekupevalci, ki so najhujši sovražniki združništva ali pa ljudje, ki ne poznajo trpljenja in težav delovnega ljudstva. To bi lahko končno vodilo združništvo v propast, zato je nujno potrebno, da delavstvo budno čuva svoje zadrage. Prvi so ustanovili zadrage izkoriščani tekstilni delavci na Angleškem. Iz teh združug se je razvilo sedanje moderno in močno združništvo širom celega sveta. Že radi teh predhodnic so delavci najbolj poklicani, da čuvajo in širijo združništvo, vodstvo združug pa zaupajo res prepričanim združarjem itd. To predavanje je bilo pomembno zlasti za velenjske delavce, ki so včlanjeni v tukajšnji »Nabavljalni združug«. V spominu nam je še žalostna vloga, ki so jo igrali nekateri združniki na obnem zboru omenjene zadrage leta 1936, ko so napadali baš tiste odbornike, ki so imeli pred očmi izključno le interese združnikov. Nasedli so gonji, ki jo je organiziralo podjetje proti takozvanim marksistično orijentiranim zastopnikom v zadrugi. S izsiljenimi podpismi od nepoučenih združnikov se je zahtevalo sklicanje izrednega obnega zbora, na katerem so se nekateri obnašali prav nezadržno proti takratnemu odboru, čeprav, za to niso imeli najmanjšega povišja. Tudi takratni zastopnik uprave »Saveza« ni zavzel pravihga stališča, zlasti ne v smislu izvajanja obeh predavateljev, da mora vladati v združništvu popolna demokracija, čeprav so poslali za velenjski velenjski združarji upravi »Saveza« nabavljalni združug drž. uslužbencev v Beogradu poseben dopis s podpis združnikov in obozorilom na pritisk, ki je bil izvršen s strani podjetja na združarje. Žal dopisa radi pomanjkanja prostora zaenkrat ne moremo objaviti, bomo pa to storili, če bo pokazala potreba. Zaenkrat bi želeli le to, da se v združništvu res uvede povsod princip demokracije, kar pa mora seveda veljati tudi za »Savez« v Beogradu. Ob zaključku predavanja je bila soglasno sprejeta resolucija, ki se zavzema za bratstvo in mir med vsemi narodi ter povdarja, da je združništvo proti vojni ter imperializmu. Predavanje so motili nekateri ljudje, ki so se ob vhodu v dvorano rajši pogovarjali, kakor da bi bili poslušali podučno predavanje. Po predavanju se je vršila na vrtu prijetna zabava, združarji pa so prejeli tudi majhna darila. — Tako je bil pri nas na lep način dostojno proslavljen mednarodni združni dan tudi brez onih, ki so nekaj skušali uvesti v združništvo absolutizem. Tako je tudi prav! Delavci, združarji pa si naj dobro zapomnijo izvajanja predavateljev, da bomo res postali vredni nasledniki onih angleških tekstilnih delavcev, ki so prvi dali pobudo za združništvo. Nikoli več se naj ne povrnejo časi, da bi se delavstvo obešalo za trak ljudem, ki nimajo interesa niti na združništvo, se manj na to, da bi pomagali delavstvu kadar se bori za svoje pravice. — Zadrugar.

STUDENCI PRI MARIBORU

»Vzajemnost« priredi dne 12. avgusta t. l. mladinsko akademijo, pri kateri sodelujejo vse sosednje »Vzajemnosti«. Vabi odbor.

I. Del. kol. osrednje društvo podr. Studenci priredi dne 13. avgusta 1939 poletno veselico na vrtu gost. Mrav v Studencih. Apeliramo na vsa bratska društva, da se naše veselice v čim večjem številu udeležijo. Odbor.

Knjiga dr. Antona Dermote, Slovenski politični problemi, ki jo izda letos »Cankarjeva družba«, bo dala vsakemu jasen pogled na naše razmere in bo vsakemu koristna.

Mladinski dan v Studencih pri Mariboru

V soboto, dne 12. avgusta t. l. se bo vršila v dvorani »Sokolskega doma« v Studencih mladinska akademija delavskih kulturnih društev »Vzajemnosti« Studenci, Maribor, Počrežje, Tezno in Radvanje. Na tej akademiji bo delavska mladina manifestirala svojo trdno voljo do izobrazbe in napredka ter pokazala svojo pripadnost k razredu, ki je klicar nove družbe, v kateri bo odpravljena socialna neenakost in krivice, ki se gode v današnji družbi delovnemu ljudstvu. Delavska mladina bo pokazala, da se v polni meri zaveda svoje zgodovinske naloge in da je nositeljica bodočnosti. Delavska mladina zahteva dosledno izvajanje socialne zakonodaje in poseben vaje-

niški zakon, ki naj odpravi silno krivico in trpljenje ubogih vajencev, zaposlitev brezposelnih, zavarovanje za slučaj brezposelnosti, zlasti pa skrajšanje delovnega časa tudi za vajence, da bo lahko delavska mladina posvetila nekaj prostega časa za svojo izobrazbo in okrepitev telesa.

Delavska mladina pokazi, da se zaveda resnosti sedanjega časa! Vsak delavski mladinec naj se tega dne udeleži te akademije delavskih kulturnih društev »Vzajemnosti«, na kateri bo delavska mladina pokazala, kaj se je naučila v skopo odmerjenem prostem času.

Mlad proletarec.

MARIBOR

Otvoritev Mariborskega tedna. Minulo soboto je bila na svečan način otvorjen VIII. prireditel MT, katere se je udeležilo veliko število zastopnikov oblasti, institucij, društev itd. Zbrane zastopnike je pozdravil predsednik zadrage MT, dr. Lipold, ki je orisal velik gospodarski pomen te prireditve, nakar sta še govorila župan dr. Juvan in zastopnik bana dr. Trstenjak. Že prvi dan prireditve je prišlo v Maribor mnogo obiskovalcev iz zunanjih krajev. Zlasti veliko pozornost so vzbujale skupine narodnih noš, ki so sodelovale na narodopisnem festivalu. Poleg zabavišča je na letošnji prireditvi MT tudi mnogo lepih razstav, ki jih udeleženci pridno posejajo. Izgleda, da letošnji prireditel MT ne bo motilo deževje, kakor vsa zadnja leta.

Festival slovenskih narodnih običajev, ki je bil prirejen v okvirju prireditve Mariborskega tedna, je vzbudil ogromno zanimanje in je v vsakem oziru lepo uspel.

Socialna akcija evangelijskih žen je izvedla tudi letos za številne mariborske otroke počitniške kolonije pri nemških kmetih okrog St. Ilje ob meji, ki jih je svoj čas tam naselila Sidsmarka. Ker so vsi ti kmetje zelo plemeniti, so vzeli po enega in več otrok čez počitnice k sebi in Zveza evangelijskih žen pri tem ne kontrolira, tako strogo, če je eden ali drug starišev teh otrok slovenske ali nemške narodnosti.

Dunajski brzovlak prihaja sedaj kar redno najmanj z enourno zamudo, tako da se je odhod iz Maribora proti jugu premaknil za to uro zamude in odhaja sedaj zlasti popoldne mesto ob 14. šele okrog 15. uri proti Ljubljani.

Popravljanje nove ceste. Te dni so dovršili tlakovanje državne ceste od Pesnice do mesta z granitnimi kockami. Komaj pa so delo dovršili, se je izkazalo, da je podlaga preslaba in na tej cesti že mrgoli vdolbin in kotanj.

RUŠE

Veličasten pogreb žrtve dela!

V nedeljo, dne 6. t. m. je ruško delavstvo sprejelo k zadnjemu počitku svojega tovariša Leopolda Robiča, ki se je pred tremi tedni ponesrečil v naši tovarni, o čemer je »Delavska Politika« že poročala. Zdravniški so se trudili, da bi ponesrečenega ohranili pri življenju, vendar je bilo vse zaman. Pokojni Robič je minuli petek v Mariborski bolnici podlegel zadolbljenim poškodbam oziroma hudim opeklinam. Pogreba se je udeležilo ogromno število delavstva, dalje tovarniška godba, delavski pevci, ki so zapeli več žalostink, ob odprtem grobu pa se je od pokojnika poslovil s. Magdič. K zadnjemu počitku, so novo žrtve dela položili med groba, kjer že počivata ponesrečenca ss. Dittmajer in Strnad. Pokojnemu tovarišu ohranimo trajen spomin. Zaljubljeni ženi in sorodnikom pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Tvrdba Hutter bo svoj projekt za elektrarno na Pohorju uresničila. Komisijski ogled je na vidiku tekom 2 mesecev. Načrti so že gotovi, ter je en izvod prejela tudi občina, s spremnim pismom, kjer se povdarja, da naj skuša občina vplivati na smolniške posestnike, da ne bodo zahtevali pretiranih odškodnin. — Sliši se, da zahtevajo odškodnino oziroma za odstop zemljišča take cene, ki bi odgovarjale kvečjemu cenam najlepših stavbišč v okolici Maribora. Najsi prizadeti zavedajo, da bodo nosili težko odgovornost, če bodo zahtevali cene, ki niso primerne. Vedeti je tudi treba, da namerava tvrdba Hutter zidati tvornico za izdelavo svile. V tej stroki se potrebuje mnogo lesa, osobito smreke in breze. Vse to bi prišlo prav našim gozdnim posestnikom, saj bi lahko dobro prodali svoj les. Tvornica svile bi zaposlila okrog 500 delavcev, kar bi značilo za Ruše ogromen napredek in dobrobit za vso prebivalstvo. Industrijo je treba privabiti, ne pa odbijati nje naselitev. Pogledati je treba kraje, kjer ni nobene industrije in vprašati tamkajšnje posestnike, kako živijo pa vam bodo razložili svoje težave. Apeliramo na občinsko upravo, da izvrši svojo dolžnost ter obiasni prizadetim posestnikom v Smolniku zadevo v pravi luči in s tem pripomore k napredku Ruš. Ob tej priliki naj še opozorimo v poštev prihajajoče kmete na Smolniku, da bi se njih cene ne moge tako popravljati, če bi v Rušah ne imeli industrije. Saj je občina za ceste na Smolniku izdala tekom 3 let čedno vsoto din 100.000, medtem ko se ceste v Rušah in Lobnici sploh niso popravljale. — Če primerjamo, koliko obč. doklad plačajo Ruše in Lobnica in koliko Smolnik, pa bomo opazili razliko, ki zelo kriči po neenakosti.

Tajna posvetovanja. Pri nas se mnogo suslija o tajnih sestankih v neki gostilni onkraj Drave. Tam se baje včasih zbirajo ljudje, ki se pozdravljajo na poseben način. Od časa do časa se baje odpetje s čolni tudi v Maribor.

Predstojništvo mestne policije je sprejelo več pritožb, da lastniki radijskih aparatov poslušajo radijske oddaje pri odprtih oknih in pri tem uravnava jakost zvoka tako, da motijo s tem javni mir in mir svojih sosedov. Radi tega opozarja vse lastnike sprejemnih radio aparatov, da se strogo držijo odredb § 80 v zvezi s § 78 mestnega cestnega reda, ki prepoveduje uporabljanje radio aparatov pri odprtih oknih od 22. ure do 7. ure zjutraj ali sicer s temi aparati kaliti javni mir ali pa z namernimi preglasnimi oddajami radijskih prenosov žaliti nacionalni čut prebivalstva. Prestopniki se bodo najstrožje kaznovali po čl. 69 zakona o notranji upravi z denarno globo din 10 do 1000, ob neplačilu denarne globe v odrejenem roku pa z zaporom od 1 do 20 dni.

Nespametna razvada je prerivati se skozi največje gnečo na zivilskem trgu in drugod, kjer se zbira veliko ljudi z otroškimi vozički. To je neprijetno za pasante, nevarno za otroško življenje in radi prahu škodljivo otroškemu zdravju. Isto velja tudi za matere, ki jemljejo majhno dečo seboj v gledališča, kina, cirkuse in v javne lokale.

Čez mejo gredo z dolgovi. Trgovci in obrtniki prihajajo s pritožbami, da jim vedno v večjem številu uhaajo preko meje dolžniki, ki iščejo v Nemčiji zaposlenosti. Nekaj časa je izgledalo, da je ta odtok delovnih sil ustavljen, toda ravno gospodarski krogi pravijo, da se je izseljevanje zadnje dni nenavadno pomnožilo. Kam to pelje?

Na mariborski nižji gozdarski šoli so 29. julija gojenici imeli sklepni izpit. Eden je napravil odlično, 12 prav dobro, 12 dobro in 7 zadostno. Izmed 32 gojencev jih je bilo 12 iz dravske banovine, ostali pa iz raznih drugih banovin iz vse države.

Zopet uboj. Na Fali je minulo nedeljo zvečer nekdo ubil Lamprehta Jerneja. Pokojni je najbrže postal žrtev pretepa.

KRANJ

»Marksizem gre h koncu«, namreč v redakciji »Gorenjca«, kamor »vsak dan prihajajo pismene in ustmene zahteve, da se marksistične strokovne organizacije enostavno razpuste«. Ni izključeno, da te zahteve po razpustu marksističnih organizacij prihajajo tudi iz tiskarne »Tiskovnega društva« v Kranju, kjer se je tudi »vnezdila« organizacija, katero pri »Gorenjcu« gotovo smatrajo za marksistično, zlasti ker med te pristevajo tudi JSZ. Po logiki »Gorenjca« bo potem, ko bodo marksistične strokovne organizacije razpuščene, konec marksizma.

Kričeče razmere v obrtnih delavnicah. — Za obrtniške delavnice velja z malo izjemo 10-urni delavnik. Daljši delovni čas po zakonu ni dopusten, zlasti ne, če delavstvo na podlagi šanje ne pristane. V tem slučaju je pa delavstvo upravičeno do 50 odstotnega poviška. Po vseh mestih širom Slovenije imajo v obrtnih delavnicah kolikor toliko razmere urejene; le v Kranju po nekoč obstojajo še prav srednjeveške metode. Delovni čas je v večini delavnic neomejen; delavnice ne odgovarjajo higijeničnim zakonitim predpisom zaslužek pa ne zadostuje najnujnejšim življenjskim potrebam delavstva. Krivda leži predvsem pri delavcih samih, ki so popolnoma brezbržni za vprašanja, ki se tičejo njih samih. Velikega pomena pa bi bilo tudi za vse mojstre, če bi veljal po vseh delavnicah enak delovni čas in enake mezde. Te kričeče razmere so že poskušali zboljšati mesarski, mizarski, čevljarški in brivski pomočniki, vendar so običali vsi s svojimi prizadevanji nekako na sredi poti. Nekaj časa so se pridno organizirali in pripravljali, da bi stopili v boj za zboljšanje svojih nevdržnih razmer, potem pa, ko ni bilo hitrega uspeha, so organizacijo zapustili celo tisti, ki so bili prej organizatorji. — Manjka predvsem požrtvovalnosti in vztrajnosti! Za vzgled naj bi si vzeli delavce, ki po več let plačujejo organizacijo ter se za njo žrtvujejo, predno dosežejo prve uspehe. Krojaški pomočniki in pomočnice so ter se za njo žrtvujejo, predno dosežejo prve uspehe. Priborjene uspehe pa bodo obrdžali in si priborili še nove le tedaj, ako bodo ostali še nadalje organizirani. Ukreniti morajo tudi potrebno, da se bo kolektivna pogodba izvajala s strani mojstrov in mojstric tudi na periferiji mesta, kjer se opaža, da pri nekaterih mojstrialah velja običajni delovni čas 14 do 18 ur dnevno, ob sobotih zvečer pa do ranega jutra. Se bolj žalostno pa je, da se ob takem delovnem času v prizadetih delavnicah dela večji del z vajenkami. Združenje obrtnikov za srez Kranji ima nastavljenega kontrolorja, ki preganja šušmarstvo. Ali ni za poštene obrtnike tudi tako delo šušmarstvo, ki ga je treba prijaviti oblasti? Sploh bi morala oblast biti nadzorovati delovni čas v obrtnih delavnicah ter ukreniti potrebno, da bi vsaj za vajence in vajenke veljal zakoniti delovni čas.

Iz češke

Narodno sodišče za preiskavo premoženja. Po čeških časopisih se je že dolgo vodila polemika radi zahteve, da se preišče nastanek premoženja vseh javnih delavcev, zlasti vidnih politikov. Prezident dr. Hacha je te dni imenoval v to svrhu takozvano »Narodno sodišče«, ki sestoji iz 5 članov, sodnikov najvišjega rednega in upravnega sodišča. To sodišče bo moralo sedaj po strogem sodnem postopku nepristranosti preiskati, v kolikor so si javni delavci pošteno pridobili svoje premoženje. — Najprej bo sodišče preiskovalo premoženje članov sedanje vlade, ministrov, članov »Narodne zajednice«, edine sedanje češke stranke in nato ostalih Čehov, ki so zavzemali javne funkcije. Sodišče bo moralo na ta način vzeti v svoj čistilni mlin premoženje najmanj kakih 5000 oseb.

Tudi na Češkem nadzor nad uvozom časopisov. Vlada Protektorata Češke in Morave je odredila, da sme za daljnjo prodajo uvažati inozemske časopise le Češki tiskovni urad in je v to svrhu imenovan za nadzorstvo uvoza inozemskih časopisov posebna komisija ČTK.

Vojško sodišče v Prahi je obsodilo več Čehov, ker so smešili nemško vojsko, na 3 do 6 mesečno ječo.

Nemci prodirajo. »Nova Doba« poroča, da so dobili Nemci v mestu Brnu večino v upravi mestnih električnih podjetij.

Židovske sinagoge za tržnice. Po vzoru drugih čeških mest je ponudila tudi židovska cerkevna občina v Pardubicah svojo sinagogo mestni občini, da napravi iz nje krito tržnico.

Londonski listi molče. Plzenska »Nova Doba«: »Reuterjev poročevalec je zaprosil ministra dr. Havelko za razgovor o nalogah Češke v Protektoratu. Odgovor je izvenel v smislu zadnjega radijskega govora ministra dr. Havelke. Londonski tisk, kateremu je Reuter izročil to poročilo, pa istega sploh ni vzel na znanje.«

Pismene stike preko mej. »Najmanj vsak drug Čeh bi moral smatrati za dolžnost, da si stalno dopisuje s kakim Čehom izven mej Protektorata, najsi bo v Nemčiji, drugod v Evropi ali v kakem drugem delu sveta.« (Dr. Minařik, »Nova Doba«).

Pismo iz Francije

Levin, koncem julija.

V soboto, dne 22. julija smo položili k zadnjemu počitku našega rojaka in družinskega očeta s. Lečnika Franca, doma iz Teharja pri Celju. Po kratki bolezni je v 42. letu življenja preminul ter zapustil vdovo in tri neposkrbljene otroke. Pokojni Franc je bil skrben družniški oče in vester funkcionar in blagamič. Jugoslovanske delavske podporne jednote v Levinu, član Jugoslovanske sindikalne sekcije, član kolesarskega oddelka JDPJ, naročnik »Delavske Politike« in drugih delavskih časopisov itd. Kako priljubljen je bil pokojnik je najbolj pokazal veličasten pogreb in številni venci ter šopki, ki so jih darovali njegovi prijatelji, organizacije in društva. Pogreba se je udeležilo okrog 1300 ljudi, zastopniki sindikatov in društev s prapori. Pri hiši žalosti in ob odprtem grobu sta pevski oddelki JDPJ »Cankar« iz Lense in Sallauminesa skupno zapela tri v srca segajoče žalostinke. V imenu organizacij in društev sta se od pokojnika z ganljivim govorom poslovila predsednik JDPJ, podružnice Levin s. Suhodolčan Franc in tukajšnji domačin župnik s. Wery Josip. Ob tej priliki se je zopet pokazalo, da je poleg svobodnih strokovnih organizacij v Franciji JDPJ edino društvo, ki v slučaju potrebe res lepo skrbijo za svoje člane — jugoslovanske rojake. Društveni odbor je preskrbel vse potrebno za pogreb. Zlasti ganljivo je bilo videti, kako sta člana odbora ss. Hojzinger Martin in Oblak Ivan razvrščala povorko in nosače številnih vencov. Žalostni smo se vračali od pogreba, zavedajoč se, da smo položili v francosko zemljo k večnemu počitku vrlega sodruga in prijatelja, kateremu bomo ohranili trajen spomin. Težko prizadeti družini, bratom in sestram ter ostalim sorodnikom pa izrekamo tem potom naše iskreno sožalje. — Več rudarjev.

ZAHVALA.

Podpisana Lečnik Ivana se prisočno zahvaljujem vsem, ki so mi kakorkoli priskočili na pomoč ob priliki smrti mojega moža Lečnika Franca ni mi tako pomagali lajšati težko bol. Zlasti se zahvaljujem odboru JDPJ, ki je oskrbel pogreb in mi po smrti mojega moža izplačal posmrtnino v znesku 1535 frankov, dalje Podporni jednoti, kolesarskemu oddelku, pevskim društvom, govornikom, darovalcem krasnih vencov in številnih šopkov in vsem, ki so blagega pokojnika spremenili na zadnji poti. — Ob tej priliki priročam vsem tukajšnjim rojakom, da se včlanijo v JDPJ, ki vzorno skrbi za svoje člane v smrtnih slučajih.

Lečnik Ivana.

Razno

Štiri otroke je ubila granata v Forumu v Italiji. Nič hudega sluteč so se otroci igrali z granato, ki je eksplodirala in raztrgala štiri otroke.

33 predstavnikov madžarske narodne manjšine na Slovaškem je bilo aretiranih, ker so pripravljali prevrat na Slovaškem in priključitev slovaškega ozemlja k Madžarski.

V Parizu se je pred kratkim vršil kongres francoskega učiteljstva, ki je včlanjen v Mednarodni strokovni zvezi. Svobodne francoske učiteljske organizacije štejejo danes nekaj čez 110 tisoč članov.

Kar se pa tiče pomočnikov in pomočnic, pa se vedno velja Marksov izrek: »Osvoboditev delavcev je delo delavcev samih!«

Zakaj se zapirajo tovarne?

(Papirni kartel zapira tovarne, dviga cene in zvišuje dobiček.)

Največje zlo za delavca je nezaposlenost. Zdrav človek nima dela, nima zaslužka in je izpostavljen z družino vred največjemu pomanjkanju. Saj je življenje delavčeve družine odvisno izključno od zaslužka delavčevih rok. Če te nimajo dela, je delavčeva družina najtežje ogrožena.

Kadar kaka tovarna omeji obratovanje ali se celo zapre, je vsakdo prepričan, da je to posledica krize, da za to lastništvo tovarne samo ni odgovorno in ne nosi krivde.

Če pa globlje posežemo v razglabljanje, kako nastaja pomanjkanje naročil, zakaj nastopajo krize v celotnem gospodarstvu ali pa v posameznih panogah, tedaj bomo lahko skoro vedno ugotovili, da so vzroki težkih kriz, omejevanje obratov, zapiranje tovarov v gospodarstvu samem in da so za vse zlo, ki nastaja s takimi nadvse težavnimi pojavi, odgovorni posredno ali neposredno tudi oni, ki se sklicujejo na krizo in umivajo roke ob neprijetnih dogodkih.

Prav posebno jasna pa je odgovornost za vse zle posledice, ki nastajajo za delavstvo, ko se zapirajo tovarne, v takih primerih, kakor jih lahko opazujemo v zvezi s početjem papirnega kartela, oziroma tovarov papirja v naši državi.

Te so že od nekdaj v zanosnem zaletu, kako bi vsako leto v čim večjem obsegu dvigale svoje dobičke. V tem stremeljenju jim je dobrodošlo vse. In dejansko imajo uspeh! Saj so prebitki vedno lepši zlasti od tedaj, ko so osnovale papirne tovarne kartel, ki ima izključno ta pomen in nalogo, da dviga cene papirja in omogoča vedno večje dobičke.

Chamberlain ovira vsak miroljuben polzkus

Berlinska »Deutsche politische und diplomatische Korrespondenz« pravi, navajajoč Chamberlainovo izjavo, da je Anglija prevzela težke obveze, Velika Britanija še dalje uporno ne računa z naravnim razvojem stvari in stvarnostjo samo kot tako, marveč na umeten način zaradi rivalstva vmešava v vse svetovne konflikte ter podpira one, ki se z vsemi silami upirajo, da bi se postavljeni problemi rešili na pameten način. S tem Velika Britanija prepredava vsak miroljuben polzkus.

Velike vojaške vaje turške armade se bodo v kratkem pričele. Tem vojaškim vajam bodo prisostvovali tudi inozemski novinarji.

V stremeljenju za povečanje dobičkov jih ni strah tudi pred zapiranjem tovarov. Tako so danes zaprte že kar tri tovarne, ki so se v glavnem pečale z izdelovanjem kuvert.

Izdelovanje in prodaja kuvert je pri nas urejena danes kakor določil monopol. Zategadelj so kuverte tudi neizmerno drage. Tekom let se gotovo ni noben predmet toliko podražil kot ta. Da so mogli cene kuvert dvigniti še bolj, so omejevali in ustavljali obrate in so zaprte že kar tri tovarne, katerim pa seveda ostale, odnosno papirni kartel, izplačujejo mesečno visoke odškodnine, da ne obratujejo. Pri tem pa nikogar nič ne peče, da so delavci brez dela in brez zaslužka, da trpe največje pomanjkanje. Življenje delavskih družin ne pomeni zanje ničesar, da so le žepi posameznikov vsak mesec polni, da se lahko nemoteno zabavajo s potovanji po svetu, predvsem pa po tujih velenostih, kjer imajo nadvse prijetna zabavišča.

Včasih čitamo, kako zažigajo v daljnjih zemljah poljedelske pridelke, da s tem obdržijo visoke cene. Prav tako delajo podjetniki, ki zapirajo tovarne, da s tem ubijajo zdravo konkurenco in dvigajo cene produktov, grmadijo dobičke, okoli sebe pa zapuščajo v delavskem svetu pogorišča, kjer nezaposlenost tira v bedo in obup prizadete delavce.

Sploh je početje papirnega kartela in papirnih tovarov, ki so združene v njem, vredno vsestranskega zanimanja. Cene papirja se neprestano dvigajo. Papirni kartel opravičuje to dvigovanje na vse mogoče načine. Dejansko pa je točno le to, da se cene dvigajo brez vsake potrebe, brez stvarnih razlogov in le zato, da se večajo dobički, ki so že doslej mnogo previsoki. Delovno ljudstvo, ki itak komaj zasluži za najnujnejše življenjske potrebe, pa naj pačuje dražje knjige, časopise in vse tiskovine, ki se spričo tega seveda tudi podražujejo. Kolikor te podražitve ne bodo občutili delavski sloji neposredno, pa bodo občutili posredno, ker bodo podražitev papirja plačevali v vseh mogočih oblikah tudi pri kupovanju vseh drugih življenjskih potrebščin. Saj razpečalec papirja, tiskovine in drugega prelaga višje izdatke na druge predmete, s čimer raste draginja.

Delavski otroci se bodo šolali še z večjimi žrtvami in preproste družine kmalu ne bodo mogle nuditi svojim otrokom primerne izobrazbe, saj so izdatki za to že danes mnogo previsoki.

Mnenja smo, da bi se tako početje papirnega kartela moralo preprečiti. Dane so vse možnosti in zakoniti pogoji, le odgovorni činitelji morajo uvideti pravo stanje in postopati, kakor je prav ter preprečiti pretirano iskanje visokih dobičkov na račun splošnosti in konzumentov. Saj je tudi pri tem vedno najbolj prizadet le delovni človek.

Kotiček sadružic

Vprašanje počitniških kolonij

Enkrat na leto je treba temeljito izpreči, odložiti vse delo in skrb, po možnosti spremeniti kraj bivanja, užiti si vode, sonca in zraka, odpočiti si sredi večno lepe matere narave. Teža se zaveda vsak in tudi človek v najskromnejših razmerah si skuša priboriti vsaj enkrat na leto oddiha. Hvalevredno je, da so tudi oblasti in razne ustanove uvidele važnost letovanja zlasti za razvijajočo se deco, da ustanavljajo vsepovsod na morju in v gorah počitniške kolonije, kojih blagodat je deležno tudi mnogo delavskih otrok. Žal pa opažamo vzporedno s to hvalevredno delavnostjo, da mnoge teh ustanov, ki pošiljajo deco v počitniške kolonije, smatrajo tudi, da so s tem opravile že svojo socialno in karitativno dolžnost, da gredo vsa sredstva zgolj izključno za počitniške kolonije in da za druge važne naloge potem ne ostane ničesar. To pa seveda ni prav, kajti zavedati se moramo, da revnemu otroku, ki vse leto strada in prezeba, trije ali štirje tedni letovanja nikakor ne morejo nadomestiti vsega onega, česar mu je vse leto primanjlovalo. Vzemimo slučaj, da pošlje ta ali ona ustanova kakšnega prav revnega in potrebnega otroka za tri tedne na morje, kar jo stane povprečno din 600. Morda se otrok te tri tedne duševno in telesno res prav dobro počuti, morda si res nabere doberšeno mero odpornih sil za zalogo. Toda ko se vrne domov, ga čaka spet stara pesem, nezadostna hrana, neprimerna, vlažna in mrzla stanovanjska luknja, svoje postelje nima, pa se stiska s tremi v eni, da vse zebe in se nobeden prav ne naspi, ali pa spi kar na tleh na kupu cunj, vso zimo hodi z raztrganimi podplati in vse dopoldne prezeba v šoli z mokrimi in mrzlimi nogami, ker nima niti toplih copatk, da bi jih lahko obul. Kdo bi si potem upal trdit, da odtehtajo trije tedni letovanja, pa če se je otroku še tako dobro godilo, bodo ostalih dolgih devetindeset tednov v letu. Pa če bi bilo letovanje za vsakega posrečeno, naj bi še bilo, a žal slika nikakor ni tako rožnata, kakor izgleda. Celu v telesnem oziru marsikateremu otroku nič dobro ne stori nenadni prehod od stradanja k izdatni hrani, še slabši pa je pogosto duševni vpliv. Otroci pride v stik z otroki iz drugih družin in krogov, lahko opazuje in primerja in pogosto se šele prav na letovanju dodobra zave svoje revščine.

Končno je pa treba še pibiti, da najrevnejši in najpotrebnejši otroci, zlasti s podeželja, sploh nikoli ne pridejo do letovanja. Najbolj zamazani, ušivši in zanemarijeni otroci se noče usmiliti nobena kolonija, pa tudi nima tak otrok vsega onega, kar je za odhod s kolonijo potrebno. Kako naj n. pr. prinese s seboj dve rjuhi, če vsa družina niti ene ne premore. Če vse to preudari, bo vsak priznal, da počitniške kolonije še niti zdaleka ne rešijo vprašanja okrepitve in napredka naše mladine. Če bi za teh 600 din, kolikor stane letovanje otroka, kupili najrevnejšemu otroku praktično železno zložljivo posteljo s toplo odejo vred, pa še par toplih trpežnih čevljev, bi imel od

tega neprimerno več haska. Pri gospodarjenju z javnimi sredstvi je treba še mnogo več preudarnosti kakor pri računanju z lastnim denarjem. Še bolj ko doslej bo treba v bodoče paziti na to, da ob vsej pažnji za akcijo: Vsakemu otroku je treba omogočiti letovanje! ne bomo pozabili drugih, še mnogo važnejših akcij: Vsakemu otroku lastno posetilo! Vsakemu otroku toplo kosilo! Vsakemu otroku za zimo močne čevlje! itd.

Pomivanje posode

Teža opravila se menda nobena gospodinja ne loti z veseljem, zato je pa tudi navadno slabo opravljeno. Kakor vsako delo, pa je treba tudi pomivanje posode začeti z veseljem in dobro voljo, pa tudi preudarno in premišljeno, pa bo kar hitro in točno, pa tudi lepo in dobro izvršeno. Predvsem moramo imeti za pomivanje posode dovolj snažne ter primerno tople vode. Posoda, ki jo umivamo v črni in kar gosti vodi, ne more biti snažna. Čim bolj vroča je voda, tem lažje seveda umivamo, a ker prevroča voda kvari roke, je bolje, če vzamemo primerno toplo vodo. Če postane voda med pomivanjem mastna ali če se nam shladi, jo zamenjamo, ne pa da dolijemo k prejšnji nekaj vroče vode. Na porcelan ne smemo vliti kropa. Če imamo dovolj časopisnega papirja, je najbolje, da z njim osnažimo suhe saje s posode. Če se nam je jed prižgala, najprej namočimo, nato pa prav previdno ostrgamo s kakim topim predmetom, da ne pokvarimo lošča. V vodo za pomivanje lahko pridenemo tudi nekaj sode. Ker pa soda zelo kvari roke, je bolje, če si pomagamo s kakim milom. Najprej pomijemo leseno robo, nato porcelan in vse ostalo. Tudi za splahovanje posode moramo vzeti toplo vodo. Končno posodo še obrišemo, da se bo lepo svetila. Če hočemo to doseči, mora biti posoda tedaj že popolnoma snažna, tako da z brisačo samo posušimo, ne pa da še z njo snažimo. Za vsako vrsto posode imejmo posebno brisačo. Važno je še, da imamo za pomivanje dovolj veliko skledo, pa tudi, da jo postavimo v primerno višino, da ni treba pomivati sključeno, ker je to zelo škodljivo. Zelo primerno je pomivanje na štedilnikovi plošči. Končno si moramo zapomniti še, da se je treba naučiti pomivanja posode tako, da ne razlijemo niti kapljice vode, saj se na podu vsaka mastna kapljica takoj pozna.

Nadevane kumarice

Dočim se je nadevana paprika pri nas že precej udomačila, so nadevane kumarice še neznane, dasi so zelo okusne. Srednjevelike, podolgovate kumarice olupimo, iztrgamo peške in na pol skuhamo v okisani vodi. Nato si pripravimo nadev, za katerega lahko porabimo vse kar pač imamo doma. Lahko napravimo nadev kakor za papriko iz telečjega in svinjskega mesa, riža, čebule in paradižnikov, lahko pa tudi n. pr. sesekljano govedino pomešamo z namočenimi žemljami in nastrganim sirom. Z nadevom ki ga pripravimo, napolnimo polovice kumaric, jih naložimo v pomazano kozico in spečemo v pečici, da dobijo lepo barvo.

Delavski pravni svetovalec

Darovana omara (Pobrežje)

Vprašanje: Pred več leti je neka prijateljica darovala moji ženi za god kuhinjsko omaro. Kljub temu ji je moja žena za njo plačala primeren znesek, ker je ni hotela imeti brezplačno. Sedaj pa naenkrat zahteva mizar, ki je omaro izdelal, plačilo od mene, češ, da še ni plačana. Ali sem jaz dolžan plačati?

Odgovor: Nit Vi, niti Vaša žena nista mizarju dolžna plačati. Vaša žena bi bila dolžna plačati le v primeru, če bi si bil mizar pridržal lastnino do plačila in bi bila Vaša žena ob sprejemu omare vedela, da le-ta še ni plačana ter da si je mizar pridržal lastninsko pravico do popolnega izplačila.

Plačilo za delo (Ljubljana)

Vprašanje: Nekemu znanecu sem kot krojaški pomočnik, ne da bi imel obrtno dovoljenje, napravil par oblek. Sedaj noče plačati. Ali ga lahko tožim na plačilo, kljub temu, da nimam obrtnega dovoljenja?

Odgovor: Lahko ga tožite in bo tudi Vaš znanec obsojen, ker ga okolnost, da ste Vi delali brez obrtnega dovoljenja, ne oprošča plačila, marveč je Vašina pogodba kljub temu veljavna.

RAZGLAS

Občni zbor Splošne gradbene gospodarske produktivne zadrage »Napreje«, r. z. z o. z. v Celju, je dne 18. junija 1939 sklenil, da se zadruga razdruži.

Likvidatorja sta: Stojan Franjo, trg. potnik Celje, Zavorada 73 in Vrečer Ivan, zidar, Celje, Prečna ul.

Pozivajo se upniki, da prijavijo svoje terjatve najkasneje v šestih (6) mesecih.

Splošna gradbena, gospodarska produktivna zadruga »Napreje«, r. z. z o. z. v Celju v likvidaciji.

Izborna vina kakor rdeči burgundec, rizling, mozlavec, dišeči traminec in drugo dobite pri

Šenici, Plzenski dvor
Maribor, Kneza Kocija ulica 5
(Tattenbachova ulica)

„Kdor dobro vince vživa, veselje k srcu vliva“

Brez uporabe umetnih gnojil rodi naša slovenska gruda slabo žetev! Pri istem obdelovanju, setvi ter spravljanju sadežev pa lahko pridelke **podvojimo in potrojimo**, če gnojimo: ozimino žita z nitrofosom, vinograde in sadonosnike z nitrofoskalom I, travnike z apnenim dušikom oz. nitrofoskalom I, krompir z nitrofoskalom II, povrtnino z nitrofoskalom I. — **Plevel** v oziminah in jarinah uničimo z neoljenim apnenim dušikom, ki uničuje tudi razne škodljivce in golazen (muhe v smetišču in gnojnici) ter pospešuje kompostiranje organskih odpadkov.

Pobijanje

KMETIJSKE KRIZE

s premišljenim delom

Vsa strokovna navodila prejme vsak kmetovalec, ki se zanima za pravilno uporabo umetnih gnojil pri

Tvornici za dušik d.d. Ruše v Rušah!